

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrto leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Vabilo k naročbi.

Z novim letom prične „Slov. Gospodar“ svoj 22. tečaj, prosimo torej dosedanje p. n. naslovom prijatelje in naročnike „Slov. Gosp.“, naj nam ostanejo še za naprej zvesti ter obnovijo svojo naročbo o pravem času. Komur je mogoče, naj ga priporoča tudi svojim prijateljem v naročbo. Tako cenó in s tacim obilnim blagom ne izhaja noben slovenski, a težko, če še kje kateri nemški časnik.

„Slov. Gospodar“ izide vsak četrtek na celi poli, dvakrat v mesecu prinese po pol pole priloge, cerkvene ali gospodarske, vmes pa še tudi prilogo inseratov. V očigled tega je njegova cena celo mala in je mogoča samo, če ima „kat. tiskovno društvo“ obilo udov, kateri doplačajo, kar jej primanjka.

List stane za celo leto **3 gld.**, za pol leta **1 gld. 60 kr.**, za četrto leta pa **80 kr.** Naročnina pošlje se najleže po poštnih nakaznicah in vzprejema jo upravnistvo „Slov. Gospodarja“ v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Kdor je bil doshmal že naročnik „Slov. Gospodarja“, olajša močno upravnistvu delo, če prilepí staro adresu na nakaznico ali pa pripiše vsaj številko, ki stoji na desni strani njegove adrese, svojemu imenu, kedar obnavlja naročbo.

Upravnistvo „Slov. Gospodarja“.

Leto 1887.

Časa kolo vrti se neprestano naprej ter nas nič ne vpraša, je-li nam ljubo, kamor nas prestavlja, ali ne. Naj smo torej v življenju našem na katerikoli stopinji, čas ne gleda na to, z njim moramo naprej; če radi ali ne radi, to za-nj nima pomena. Ali za nas leži veliko v času, v tem, kako ga rabimo, kajti če ga ne ustavimo, kedar ga rabimo dobro; ne priključimo ga nazaj nikoli, če ga in kolikor ga izgubimo. In če vprašamo, kaj nam je bilo leto, ki se ravnokar poslavlja od nas, leto 1887, kaj dobomo za odgovor? Čisto na tenko odgovarja si na to vprašanje le vsak za-se brez zmote, a

tako bolj poprek naj se nam dovoli dnes, da odgovorimo na-nj, upamo pa, da ne izgrešimo v tem resnice.

Kar se tiče gospodarstva, smemo reči, da letošnje leto ni bilo slabo. Pač smo si spomladi več obetali, kakor ste nam poletje in jesen prinesli, marsikje je tudi kmetovalcem njih upanje splavalo po vodi, toda poprek ni imelo letošnje leto skopih rok. Strnina je še bila precej vrgla, manj pa je krompirišče dalo. Krme je bilo ne obilo, a zadosti, piča za svinje pa se nam je skrhnila in bode za gospodinje sreča, če bodo z njo shodile. Gostije pa bi se v pustu lahko vršile v obilnem številu, ko bi bilo več denarja. Vina je namreč po nekaterih krajih veliko, kupca pa je na-nj malo in se dobode torej po ceni.

Ali prav za to se ne nadejajmo veliko gostij, kajti brez cvenka se pošten mladenič ne poda „v snuboke“ in neumni so stariši, če privolè hčeri v ženitev, ako vedó, da jo podé s tem le v revščino. Naj bi bili vsi mladeniči in vsi stariši tacih misli, potem bi ne bilo treba našim in konservativnim poslancem, da se pulijo z liberalno gospodo v Štajarskem dež. zboru za „ženitbensko oglasnico“, gospodarjem pa ne, da tožijo črez pomanjkanje dobrih poslov in marsikateri družini bi krušnjak ne visel tako visoko. Tudi rešilnice za zanemarjene otroke bi lahko izostale, lahko in radi bi jih ljudje pogrešali, ne mara, da bi potlej še celo dr. Reichner rad na druge, bolje reči obrnil svoja „raziskovanja“.

Tudi minister za uk in bogočastje, dr. pl. Gautsch, nič bi ne imel tolike skrbi za voljo srednjih šol, kajti ne tiščalo bi toliko otrok va-nje, saj bi jih ne bilo, kakor listja in trave — po mestih. S kmetov, kolikor je nam znano, pa jih ne pride toliko v šole, da bi se jih bilo bati, sicer pa sodimo, da so tudi kmečki otroci za te šole, saj znamo, da šteje za-nje tudi — kmečka roka.

Več in z večjo srečo dela minister za pra-

vosodje, dr. baron Pražak. On je ukazal, da se cené zemljišča vestno, t. j. ne kar tako poprek, ampak na tenko, kolikor so v resnici vredna, ne pa, kolikor bi se kje ceniteljem zdelo, da so vredna. To je na vse strani imeniten ukaz, nikomur ne bode več lahko škode vsled cenitve. In tudi slov. kmetu je pomagal do pravice, kajti odslej ni izvržen iz vrste porotnikov, kar je doslej bilo, če tudi govori le slovenski in še na zemljiške knjige gre lahko gledat, ne da mu je treba za to iskat si tolmača, če hoče vedeti, kaj je v njih. To pa je našim nemškutarjem sila neljubo in naravno, da ropočejo zavoljo tega zoper g. ministra. Dobro, da pozna g. minister te možicljje ter se ne zmeni za-nje, še manj pa za njih upitje, češ, da se kratki s tem nemščini stara pravica, slov. kmetom pa pot do denarja — do novih dolgov. Ko bi bilo zadnje resnica, bilo bi to le sreča za slov. kmeta. Dolgov imamo še starih več, kakor nam jih je treba.

Smolo je imel, če smemo pri visoki gospodu govoriti o smoli, naš minister za vnanje zadeve, grof Kalnoky. Ko ste bili delegaciji, avstrijska in ogerska skupaj, peli ste mu hvalo, da bi ga bila lahko prevzela. Niste pa se potlej še bili prav razšli, kar počí glas, da stoji Rusija — do vratú v orožju — pred vratmi, ob mejah Galicije. To vam je bilo čudenja, strmenja, očitanja in trpi še to deloma sedaj, kajti ni še dognano, kaj da namerava Rusija, a toliko smo sedaj mi na boljsem, ker se pripravljamo, pa če treba, gremo tudi „v boj krvavi“.

Mir je sicer blag in sreča, če ga zdržimo, toda večni strah, da nam ga kje kdo skali, ni prijeten in požre še vrhu tega neizmerno veliko denarja. Tedaj pa govoré pametni možje, če že ni drugače, pa hajdi na sovražnika! Ali kje je ta? Rusija ni, saj nam zatrjuje, da ni in po vrhu še nima prav uzroka, naj nas sovrži. Nemčija in Italija ste pa z nami v zvezi in druge sosedinje, Črna gora, Srbija, Rumunija niso za to, da se jih bojimo. Ostane tedaj še samo Turčija in Bolgarija, ali prva je vesela, če jo pustimo mi v miru, zadnja ima pa od nas na posodo — princa Koburškega. Kakor je tedaj podoba, ni še vojske blizu, saj ne vemo, s kom da bi bila.

Železni kancelar ob reki Spree, trolasi Bismarek, pač se boji še za svojo Nemčijo in naj še ima dovolj časa, da jo zvari, zato pa menimo, dela na to, naj živi Evropa v necem strahu, da ima on lahko v tem proste roke. Nemški cesar ima toliko let na hrbtišču, da že nima več para, njegov sin pa v grlu bolezen, katere ne pozna noben zdravnik; to se vé, da si je kancelar lahko v veliki skrbi, kaj bode, če mu pobere njiju smrtna kosa, predno še je Nemčija po polnem trdna. Francija je republika in do bode jo lahko mož v roke, ki popelje zmagovite

armade nad Nemčijo. To je treba preprečiti, za to mislimo, da trolasi knez ni stal na strani, ko so odslavljali Grevyja, starega predsednika republike. Čemu pa je Grevy tudi pustil generalu Boulangerju, da je toliko upil zoper Nemčijo?

Zdaj, ko so si razne stranke v Franciji segle v lasi, oslabile so se same. Novi predsednik, Sadi-Carnot bode jih iz lastnih koristi držal na tléh in torej ne bode še tako brž Francija godna za maščevanje nad Nemčijo. To je tedaj železni kancelar srečno dosegel, pa tudi v Italijo je mož obrnil svoje oči. V njej pa ni imel veliko dela. Prejšnji minister, Depretis, je bil prijatelj Francije ali on je umrl in na njegovo mesto sedel je Crispi, mož, ki ga poznajo, da ne čuti ljubezni za Francijo. Tak je torej po polnem prav Bismareku in naj bi ga še bolje na se priklenil, povabil ga je bil k sebi ter je sklenil z njim prijateljsko zvezo.

Nemčija je po takem lahko mirna in je sedaj že tudi s poglavarjem kat. cerkve, s sv. Očetom v Rimu, v prijaznih razmerah. Postav, ki so kratile v Nemčiji kat. cerkvi pravice, ni več ali so vsaj tako prestvarjene, da jej niso več nevarne. Sv. Oče so torej lahko vzprejeli lepo vozilo, katero jim je nemški cesar poslal za njih zlato sv. mešo, tiaro, bogato okrašeno z biseri. Ali še od drugod so sv. Oče prejeli lepih vozil. Da so kat. ljudstva in kat. vladarji o tej slovesnosti svojo ljubezen do sv. Očeta pokazali in jo še vedno prikazujejo, to ni nič, kakor naravno pa tudi druga ljudstva, drugi vladarji ne zaostajajo v tem in to je veselo znamenje, kako moč da ima sv. cerkev in nje vidni poglavar še zmeraj po svetu.

Upajmo torej, da pride posehmal tudi v življenje, v postave bolj in bolj krščanski, katoliški duh na vrh. S tem upanjem se tedaj poslovimo od leta 1887 in nastopimo leto 1888 s prepričanjem, da pridemo v njem iz upanja vsaj deloma že do vesele resnice. Z ozirom na to pa kličemo vsemu svetu in še posebej našim bralcem: Veselo novo leto!

Gospodarske stvari.

O umetnem gnoju.

Mnogo se govori in piše o prednosti umetnega gnojenja, n. pr. z mavcem, pepelom, zmleto kostjo itd. Nekaterim se v resnici posreči, da si s takim gnojenjem pridelke čudovito pomnožijo tako, da si denar, ki so ga izdali za tak gnoj, povrnejo dvakrat, trikrat. Drugi pa zopet trdijo, da je denar, ki se je potrosil za umetno gnojenje, popolnem zavržen. Kolikor rodovitnejša je zemlja pri prvi setvi, toliko slabėja je pri naslednjih.

Oboje je lahko resnično. Umetni gnoj ima

to lastnost, da budi zemljo k večji delavnosti. Rastlinske snovi, koje so v zemlji, dajejo rastlinam živež. Pri navadnem gnojenju s hlevskim gnojem, te snovi polagoma dovajajo redilno moč rastlinam; zato ostane zemlja pa tudi dalje rodovitna, čeravno ne v toliki meri. Umetni gnoj pa zemljo prisili, da mora na enkrat porabiti vse svoje moči. Zato je pa tudi kmalu izpita. Da spoznaš vrednost gnoja bodi si ali hlevskega ali umetnega, pomisli naslednje.

Hlevski gnoj je vedno podlaga vsemu drugemu gnojenju. Ima namreč v sebi takih tvarin, katere so za plodovitost tal neobhodno potrebne. Tu so trdni deli, kateri v zemlji gnijó, ter zemljo, kakor drože testo, oživljajo, ogrevajo, in se na zadnje sami v rodovitno zemljo spremenijo. Hlevski gnoj je torej glavni pogoj poljedelstva. Zato pa tudi poljedelstvo ne more obstati brez živinoreje. Sploh ste ti dve stroki v tako ozki zvezi, da ne more biti druga brez druge.

Vendar je pa tudi to resnica, da umetni gnoj pomnožuje pridelke. Samo na to pride, kako in kje naj se rabi. Prenaglati se tukaj ne smeš. Z umetnim gnojem naj se gnoji le močna, globoko orana in dobro obdelana zemlja. Tej umetni gnoj ne more izveleče na enkrat vse redilne moči. Na dalje je treba paziti tudi na kraj, je li suh in peščen, ali vlažen in ilovit. Suhim in peščenim njivam umetni gnoj malo ugaja, tem bolj pa mokrotni, težki zemlji. Slednjič je pomniti, da umetni gnoj le tam pomaga, kjer se obilo hlevskega gnoja porabi. Polje, kojemu bi se samo z umetnim gnojem streglo, mora iti v nič. Torej le hlevski gnoj uzdržuje rodovitnost, umetni jo potem pa pospešuje.

Zakaj je pepel tudi dober.

Pepel se zdaj že sploh rabi za gnojenje travnikov in pašnikov, in to ne zastonj. Za to rabo je boljši, kakor hlevski gnoj. Pepel, v drobne delce razmlet, tudi kemično kmalu razpade, razstavi tudi v zemlji razne tvarine ter tako pospešuje rast. Zato se pokaže dober vseh na travnikih kmalu.

Manje pa se je rabil pepel do sedaj za gnojenje sadnih dreves. Za to je pepel izvrsten. Pepel ima namreč v sebi dokaj kalija in fosforove kisline. To dvoje pa ravno najbolj vpliva na rast in rodovitnost sadnih dreves. Okoli drevesa se posuje pepela tako na široko, kakor daleč veje segajo. Kjer bi ne bilo na škodo drugim rastlinam, naj se pepel zakoplje precej globoko v zemljo. To naj se zgodi v jeseni. Črez zimo naj se redilne moči izlužijo, ter koreninam dovedejo.

Razumeva se, da ni vsak pepel enako koristen. Najboljši je bukovi ali sploh lesni. Premogov pepel, da si ga rabiš v trikrat toliki meri, ne doseže prvega. Mnogi sadjarji gnojijo

s pepelom sadnemu drevju in to tudi drugim priporočajo, češ, da pepel veliko pomaga drevesu k rasti in plodovitosti, nikakor pa mu ne škoduje.

Jabelka in njih okovarjenje.

Kedar hoče človek, jabelka dolgo ohraniti, da so zdrava ter sočna, ima z njimi svoj križ. Rada so gnjila ali pa vsušé tako, da niso za oči. Na Francoskem dela se z njimi pa tako le: Napravi se škrinja ali tudi sod, ter nasiplje na dno 5 cm. na debelo mavca, na to pa se déjo jabelka, zavita vsako posebej v papir tako, da je med njimi nekaj malega prostora.

Na to lego jabelk prisiplje se z nova toliko mavca, kolikor poprej in potem se položi jabelk tudi na eno vrsto prav, kakor v prvi legi in to gre naprej gori do vrha. Na nje se nasiplje mavca, more biti malo več, kakor poprejšnje krat in sod se zadela.

Ako se potlej vzemó jabelka, treba je gledati na to, da so ona, ki še ostanejo, zmirom zakrita z mavcem. Francozje hvalijo se radi, da si ohranijo na tak način jabelka do prihodnjega meseca septembra popolnem zdrava in okusna. Če je to resnica, taka shramba bi pač ne bila po norcu.

Sejmovi. Dne 4. januarija 1888 v Luchanah in na Ptuju. Dne 9. januarija v Šmarju in pri Novi cerkvi.

Dopisi.

Iz Maribora. (Božičnica.) Kakor druga leta, so tudi letos priredile šolske sestre v svojem dekliškem zavodu za svoje učenke in gojenke „lepe jaslice“ ob božičnih praznikih. V petek pred božičem je bila slovesnost za zunanje učenke, katere to šolo obiskujejo. Blage mestne gospe, katere to šolo podpirajo, so nabrale nad 300 gld. milih darov, ter so oskrbele raznih daril za uboge učenke. V lepo okinčani dvorani je stalo „božično drevo“, krasno z lučicami okinčano in okolo je bilo pripravljenih obilo božičnih darov za otroke. Kljub slabemu vremenu so še počastili to lepo svečanost Njih eksel. prevzvišeni knez in škof s svojo navzočnostjo in zraven precejšnjega števila gostov in dobrotnikov, se je zbralo obilno revnih otrok. Slovesnost se začne. Belo oblečene deklice so z ljubkimi glasovi preslavljale božje dete v jaslicah, ki nam je prineslo iz nebes preobilno milosti in božjih dobrot, učilo nas je pa tudi ob enem tistih se vsmiliti, ki so v revah in težavah, češ: „Karkoli kateremu mojih bratov ali sestic storite, to ste meni storili“. Po teh govorih in svetih pesmih so spregovorili prisrčno besedo preč. g. kanonik Kosar, duhovni voditelj tega zavoda; za njimi pa so priporočili Njih

mil. vikši pastir učenkam lepo obnašanje in hvaležnost do svojih dobrotnikov in dobrotnic. Sedaj pa so bila po prevzvišenem nadpastirju božična darila veselim otrokom razdeljena. Obdarovanih je bilo 220 učenk. Druga božičnica pa je bila prirejena na praznik sv. Štefana, prvega mučenika, za gojenke, katere v zavodu stanujejo. V obširni dvorani je bila postavljena lepo okinčana podoba sv. Očeta Leona XIII., ker današnja slovesnost je veljala preljubljenemu Najvišjemu pastirju, sv. Očetu, kot vezilo za njih zlato mešo. Vse je bilo lepo okinčano in razsvetljeno. Pred podobo sv. Očeta sta stala dva angelja — dve deklici v podobi angeljev, ki ste vedno zrlí v milo obličje sv. Očeta. Sedaj stopi na oder belo oblečena deklica, pozdravi pričujoče, ter naznani pomen denešnje slovesnosti. Za njo se je vrstilo petero deklic, ki so preslavlale zlatomešnika sv. Očeta kot popotnika, sejavca, pastirja, mornarja ali brodnika, in učenika. K sklepu zopet nastopi poprejšnja deklica, ter sklène besedo z burnim nazdravom: Bog živi in ohrani nam Leona XIII. zlatomešnika mnogo, mnogo let! Med govori so se pele primerne pesmi in k sklepu himna na čast svetemu Očetu. Sedaj pa so se odprla od nasprotne strani vrata in pred nami je stalo lepo razsvetljeno in z darovi okinčano božično drevo, okoli katerega so se zbrali otroci, ki so željno čakali lepih božičnih darov, katere so sestre za svoje mile gojenke pripravile. Do 90 gojenk je bilo obdarovanih, pa tudi gostje so prejeli svoja darila — raznih slaščic; ravno tako so bile obdarovane šolske sestre same in sploh vsak, ki ima v zavodu kakošnjo službo. Res lepa je bila ta slovesnost, posebno se je dopadlo preslavljanje sv. Očeta, zlatomešnika. Bog daj, da bi v teku prihodnjega leta se enakih slovesnosti obilno priredilo po Slovenskem, da bodo se sreča vseh vernikov vnela za blagega starca, milega očeta Leona XIII.

Iz Celja. (Volitev dežel. poslanca.) Tiho, kakor še nikoli se nas je 15. t. m. na večer in 16. zjutraj 241 volilnih mož iz vseh krajev celjskega, gornjegraškega, konjiškega, laškega in šmarskega okraja sošlo si izvolit namesto odstopivšega g. dr. Dominkuša novega zastopnika za deželni zbor. Zbrali smo se večji del v gostilni „pri slonu“, kjer se Slovenci prijazno sprejemajo, kakor nikjer drugje v celjskem mestu. Tam se je že tudi g. kandidat, dr. J. Serbec, volilec na predvečer volitve predstavil in tudi v jutru volitvenega dneva, ter je v kratkem govoru razložil svoje načelo za delovanje v dež. zboru in je povdarjal, da hoče v edinosti z drugimi poslanci in s katoliško cerkvijo delati za blagor domovine, kolikor mu bo mogoče v oziru na to, da so Slovenci v menjšini v graškem zboru. Točno ob 9. uri šli

smo v staro grofijo, kamor je tudi prišel okr. glavar, g. dr. Netoliczka sam, da bi vodil volitev. Volilci smo volili per acclamationem v volitveni odbor: gg. Jakoba Bohinec, M. Vošnjak-a, J. Hausenbichler-ja in A. Goričar-ja. G. okr. glavar pa je še izvolil gg. Anderluh-a iz Šmarja, Zanič-a iz sv. Pavla in Bezenšek-a iz Čadrama. Za načelnika bil je izvoljen že po stari navadi vč. g. dekan Bohinec. Volitev se je vršila tiho, brez vsakega nasprotovanja, kajti nasprotnikov ni bilo nikjer videti in je trajala dopoldne. Naš kandidat bil je izvoljen soglasno, ker nemškutariji v teh okrajih nimajo upati, da bi kedaj prišli do zmage. Oddanih je bilo 241 glasov od izvoljenih 286 volilnih mož. Po zapisniku smo se prepričali, da je 6 naših bilo zadržanih priti, nasprotniki pa, ki tudi zdaj niso mirovali, so dobili 39 volilnih mož in ti sklenili se volitve zdržati in so ostali doma za pečjo, ker za slovenskega kandidata ne marajo, naj bi njegov značaj bil tudi neomadežan, kakor čisto zlato.

Iz Brežic. (Novi načelnik.) Naše mesto je majhno, ter leži prav na meji Kranjski in Hrvaški. Da-si pa je majhno mesto, zato je vendar le veliko gnezdo hudih nemškutarjev, kakor se pokaže to vselej in pri vsaki volitvi. Žalostno, da je največ njih se v kmečki hiši rodilo, ali pozneje so prišli v „nemške Brežice“ in postali so pravi janičarje nemške omike. Nekaj jih je tudi iz Laškega in iz drugih dežel, a zdaj so si vsi „gliha“. Letos smo imeli volitev okrajnega zastopa, pri kateri so naši očetje vse sile napeli in vsa sredstva porabili, da so po svoji misli vse svoje somišljenike spravili vanj, in potem so si zopet starega načelnika izvolili. Mislili so, da je zdaj že zopet vse dobro, toda človek obrača, Bog pa obrne. Ker so bili močno veseli zmage, zato jim splava kmalu po vodi, kajti Bog je poklical na račun načelnika in župana g. Žnideržiča. Smrt jih je malo pretresla, kmalu pa so začeli misliti, kedo bo načelnik. Eni so djali, naj bi bil g. dr. Srebre. To bi bilo najboljšje, kajti je gospod miren in dobrosrčen in poleg še pravičen, ali drugim ne ugaja, ker ni njih političnih misli. Okrajni zastop ima svojega tajnika, dobro znane ga J a k e t a, bi mu g. dr. utegnil dati slovo, in kaj bi bilo po tem? On bi mogel svoje prijatelje na deželi popustiti in pri svojem želodcu škodo trpeti. Naj bo torej rajši načelnik Del-Cot, to ime že zadostuje, da ga ni treba opisati, kakošnjega značaja da je. Slovenščina mu je tako zoprna, kakor pijaneu voda. Tudi temu pa bo to veselje kratko. Na dan volitve je imel že Jaka listke prirejene, ter jih je delil, koga da naj volijo. H koncu pa še to spregovorim: Slovan gre na dan! Jaka, tudi tebi so dnevi štetí tvoje vlade, ako še dočakaš prihodnje volitve, zagotovim, da vam bo ura odbila in okrajni za-

stop in svoje prijatelje bo treba zapustiti. Nam, dragi Slovenci naj pa veljajo besede: Stegnil bom svojo roko in pokončal bom tvoje sovražnike.

Iz Šaleške doline. (Velikaši. — Železnica.) Naša dolina napreduje v narodnem obziru, naši možaki prodirajo pri vsaki volitvi kljub velikim agitacijam iz Celja. Le malo še je takih, ki bi zavoljo ene cigare ali kaj takega smuknili v nemčurski koš. Te možakarje si bomo enkrat po priliki še bolj natančno ogledali. Imamo vendar dosti zavednih mož, tako da se nam ni treba nobene volitve bati. Našim velikonemcem to seveda ni prav. Slovenska imena imajo, pri slovenskem kruhu so se izredili, zdaj bi pa radi bili Nemci. Videli bomo, kaj jim bo to pomagalo? Ako v občinskih blagajnicah ne bo drobiža, bomo videli, kaj jim bo njih nemštvo pomagalo? Ko bi ti ljudje raji, kakor da neumnosti svoji „teti“ pisarijo, pač premišljevali, kako bi sebi in svojim pomagali, da se marsikateremu ne bi bilo treba bati — poloma, bilo bi veliko bolje za nje. Se ve, da so nekateri tako zviti, da pri prevračanju sami sebe ne poškodujejo pa tu in tam bi se le znalo komu — posmicati. Za železnico v Šaleško dolino se mnogo stori, žal, da se nekateri zapeljani posestniki temu protivijo. Lesa bode zmiraj manj, ker so gozdi že zlo posekani, zato bi bilo dobro, ko bi se kupčija s premogom odprla, katerega je tukaj prav veliko. Tega pa ne bo poprej, dokler ne dobimo železnice. Naj bi to naši posestniki premislili in svojih zemljišč ne tako pretirano visoko cenili.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. O praznikih je mir tudi v političnih krogih in torej ni nikjer posebnih prigodkov. — Pri svitem cesarju bode o novem letu slovesen vzprejem. Galimberti, nuncij sv. Očeta na Dunaju, vzprejme na novo leto popoldne na Dunaju vsa voščila za sv. Očeta. — Državni zbor začne svoje delovanje, ako tako ostane, dne 22. januarja. Kaj pa da dobode v posvetovanje, to še ni znano in je torej le ugibanje, če se misli, da pride nov načrt šolskih postav od konservativcev v razpravo. — Graški dež. zbor snide se še dne 9. januarja v novo posvetovanje. Doslej je imel že 17 sej, dež. zavarovalnice še ni sklenil in tudi rešilnice za nemarjene otroke je še odložil, upajmo, da za zmirom. Sv. Očetu pa je zbor enoglasno čestital. — Na Koroškem je umrl č. gosp. Lamb. Ferčnik, dekan v Zabnicah, ranjci je slovel kot izvrstni duhovnik in spretni slov. pisatelj. — Tistim občinam, ki so prosile za slov. ljudske šole, dela se huda sila in se jim prigovarja, naj prekličejo svojo prošnjo. Nekatere pa se branijo odločno tacega preklica — vse, ki nimajo „mevž“ za župane. — Na Žab-

jeku, to je kaznilnici v Ljubljani pomiloščenih je bilo o božiču 68 mož, taci, ki so se dobro obnašali pri uravnanju hudournikov na Koroškem. — Dac na pivo bode poslej v Ljubljani 1 gld. 70 kr. na hektoliter, mestni zastop bil bi ga na 3 gold. povišal, toda mestno prebivalstvo se je krepko postavilo zoper tako vsoto. — Iz načrta srenjske postave ne bode brž ko ne postave, kajti čedalje več glasov vzdiguje se zoper njo. — Dež. šolski svet v Gorici je bil sklenil, da se vpelje v vse ljudske šole nemščina kot učni predmet, temu pa se krepko ustavlja dež. zbor. — Jubilej 40letnega vladanja svitlega cesarja obhaja Goriška dežela posebno slovesno ter ima skrb za to poseben odbor poslancev v rokah. — Trst ima sneženo odejo, to je v tem času redko, redek pa je tudi mestni zastop, kakor je v Trstu. Le-ta je odklonil čestitko sv. Očetu češ, da bi to bilo — nazadnjaško. — Mesto Trst želi v svoje ozidje italijansko vseučilišče, no sile za-nj ni velike. — Ogerska vlada išče denarja na posodo, a Rothschild drži roke v žepih. Tizza je vsled tega zle volje, toda judu kaže še vedno prijazno lice, ve pač, zakaj da to dela. — Kakor se kaže, Madjarom ni po volji, ker se vlada ne ozira pri velicah vprašanjih, n. pr. ali gremo v vojsko, veliko na njih želje. Ljubi Bog, kam pa bi prišli, ko bi tudi v teh rečeh Magyar-ember imel prvo besedo.

Vunanje države. Dnevi princa Koburškega v Bolgariji so škrti. Kakor je podobno, pojde mož kmalu iz svoje nove domovine Rusom na ljubo, da si to njemu ne bode ljubo in Bolgariji težko, če na korist. — Srbija je sklenila železniško pogodbo z Bolgarsko vlado, minister Ristič pa zatrjuje, da se z njo še ne prizna Bolgarska vlada. — Rusija ne želi vojske in je caru vidno ljubo, da si prizadeva sedaj njegov minister za zunanje zadeve, grof Giers razmotati štrečno, ne da bode za to treba meča. — Vojaštva se doslej ne pošilja več ob meje Avstrije in to se tolmači sploh na dobro, na mir. — Na nekaterih vseučiliščih po širni Rusiji ropoče mlado dijaško ljudstvo zoper ostri red, ki ga vpeljuje vlada na vseučiliščih. Ruska gosposka pa ni za to, da jo užuga tako ropotanje. — Nemški kancelar je dosegl, za kar mu je hodilo ter bode poslej vsak trden Nemec vojak tje do svojega 43. leta. Dotično postavo je nemški drž. zbor že vzprejel in je bila za-njo na zadnje že precej velika večina. — Angleški politik, Churchill potuje v Rusijo in pride tudi v Peterburg, vendar pa se javlja, da nima političnih namenov ali kdor zadnje verjame, ta je — lehke vere. — Nekaterim francoskim strankam ni po volji, da je novi predsednik republike, Sadi-Carnot, kar ob svojem poročil nemškemu cesarju, da si želi Francija tudi naprej miru. Mož pa

stori, menimo, najbolj prav, da se dela, kakor da bi ne slišal „tega mrmranja“. — Ob novem dobode tudi Francija „črno vojsko“, povišanje vojaštva v Nemčiji ji ne pusti miru. — V Rimu bili bi radi Oberdanku na čast rdečkarji velicih shodov, toda sedaj si je vlada vendar le vzela nekaj srca, ter je to zabranila. Nekaj preveč žgečih je dela celo v luknjo. — Senat je vzprejel trgovinsko pogodbo med Italijo in Avstrijo. — V Masavi, ob Rdečem morju, ima Italija 21.000 vojakov a to je premalo, da se opravi kaj zoper Abesinijo. Le-ta ima bojda nad 100.000 mož v orožju, torej lahko čaka, sploh pa je menjenje, da tu ne pride do vojske. — Sv. Oče bodo imeli na dan novega leta o 8¹/₂ uri tiho sv. mešo v cerkvi sv. Petra, navzočih bode pri njej 60.000 in pridejo sv. Oče še le v cerkev, ko bodo vrata na trg zaprta. — Tujcev še vedno dohaja veliko, izlasti Francija jih pošilja veliko. — Grška in Francija ste sklenili novo trgovinsko pogodbo, daje pa v njej druga drugi prednost za razno blago. Taka pogodba je za dotični državi imenitna.

Za poduk in kratek čas.

Pošteno rokodelstvo ima zlato dno.

Rokodelstvo so svoje dni bolje čislali, kakor dandanes, zato so hoteč povedati njegovo vrednost rekli: „Pošteno rokodelstvo ima zlato dno“. Kako so pa celo bogati in imenitni gospodje rokodelstvo cenili, kaže nam naslednja povest, ki se je bojda l. 1615. resnično dogodila na Nemškem. Bogat vitez je imel edino hčerko, katero je prišel snubit bogat mladenič iz sosesčine.

Izvedevši njegovo željo vpraša ga oče: „Kako pa bote mojo hčer preživili?“ „Njenemu stanu primerno“, odgovori mladenič. „To se zastopi, ali s čém?“

„Imam obilno posestev, čijih dohodki bodo izvestno zadostovali.“

„In nimate druga nič, kakor posestva?“ To vprašanje se je snubaču čudno zdelo. „Nič druga nimam, pravi, vendar mislim, da bo za naju dovolj.“

„Jaz pa ne mislim tako, odvrne oče; moja edina hči bo sicer tudi precej posestev posedovala, vendar bi utegnila oba v kakšni nesreči svoja posestva zapraviti, in od česa bi se tedaj živila. Jaz torej ne dam svoje hčere nobenemu snubaču, ki ne vé kakšne umetnosti ali kakšnega rokodelstva, s katerim zamore ob času sile sebe in svojo ženo preživiti.“

Mladenič sicer tega ni mogel zapopasti, vendar iz ljubezni do svoje neveste se je podvrgel tej pogodbi proseč leto dni časa, da se kakšnega rokodelstva nauči ter zaproseno nevesto dobi. To se mu je dovolilo. Mladenič se

je podal k slavnemu košarju, pri katerem se je v polu leta naučil tako spretno košare plesti, da je v tem svojega mojstra prekosil. Zdaj je splel za svojo nevesto košarico, kakoršne so potem kmalu vse gospodičine začele nositi, ter jih je mnogo prodal na Holandsko in Angleško. Mladi košar je s tem dosegel svoje želje ter postal zet bogatega viteza.

Črez nekoliko let pa je nastal ondi ljut boj, v katerem sta košar in njegov tast vsa posestva zgubila ter bila prognana na Holandsko. Zdaj je v resnici prišla takošna sila, da je moral košar vso svojo družino s svojim rokodelstvom preživiti in zdaj je on tudi spoznal, kako pametno je ravnal njegov tast, ki ni hotel dati svoje hčere snubaču, ki ne bi znal nobenega rokodelstva, s katerim bi zamogel v času sile sebe in svojo družino preživiti.

Koliko siromakom bi se pač tudi dandanes bolje godilo, ko bi se bili kedaj naučili košare plesti ali kakšnega koli drugega rokodelstva, s katerim bi si prislužili potreben živež, kedar jim mine ali kakšne nesreče poljske pridelke vkončajo, ali s katerim bi si zraven svojega gospodarstva v zimi ali v prostih urah kaj prislužiti zamogel?

J. S—a.

Smešnica 52. Gospodinja: „Kaj, ti-li ne dopade pri nas, da hočeš drugam?“ Dekla: „Vse bi bilo dobro, ali vi ste doslej skorej vsa dela opravili, ki bi jih bila jaz rada.“ — Gospodinja: „Tembolje za-te; če sem jih jaz opravila, pa jih ni bilo treba tebi.“ — Dekla: „Vse bi bilo dobro, toda vi jih niste opravili, kakor bi jih bila jaz rada.“

Razne stvari.

(Brzobjav.) V tretjem razredu zmagali smo pri obč. volitvah na Slatini z vsemi glasovi razven enega. Jurij.

(Božja pot.) Njih ekscelencija mil. knezoškof so se v ponedeljek odpeljali v Rim ter bodo navzoči pri zlati sv. meši Njih svetosti, papeža Leona XIII.

(Obč. volitve.) Dne 9., 10. in 11. jan. 1888 so obč. volitve Celjske okolice. Mi opozorimo že dnes na-nje, naj gledajo rodoljubi na to, da jim ne vlové Celjski nemškutarji slov. udov, ki imajo pravico volitve, na svojo stran. Tem možem dati pooblastilo je greh zoper korigisti in premoženje slov. prebivalcev ondašnjih vasi. Več povemo v prihodnjem listu.

(Čudno volilo.) V Rumeniji je umrl Alojzij Draš ter je vse svoje premoženje blizu 180.000 gld. zapustil za šolo v Dobrenju pri Mariboru. Na njej učé se naj otroci služabnikov v srbskem, francoskem in nemškem jeziku. Skorej očitno je, da mož ni bil več pri zdravej pameti.

(Društveni večer.) Dne 31. decembra priredi Ptujška čitalnica v svojih prostorih v „Narodnem domu“ društven večer s tombolo, petjem in prosto zabavo. Začetek ob 1/2 8. uri zvečer.

(Božično drevo.) Za božična drevesca so mlade smreke kaj ročne a nima jih vsakdo, pripelje se jih torej več ali manj iz okolja v mesta. Največkrat pa tudi tak prodajalec ne prodaja svojih smrekic, ampak naseka si jih v tujih gozdih. Zadnji teden si je nek palir ali kali v Razvanju, kacih 28 smrekic na tak način prisvojil ter jih je v Mariboru že blizu po razprodal. V tem pa pride na trg njih pravi posestnik in „palirju“ ni bilo treba spravljati denarja za-nje.

(Hranilnica) Mariborska hranilnica je sklenila, da ne dovoli posojila nikomur, ki bi imel kacih slov. pisem v prošnji. Dobro, s tem je pokazala, da sovraži ljudstvo, katero jo je obogatilo, mogoče, da ji obrne poslej tudi to ljudstvo — hrbitišče.

(„Vrtec.“) List za slov. otroke ljudskih šol. „Vrtec“ je edini te stroke in zasluži, da ga podpiramo vsi, vsak po svoji moči. Urednik mu je g. Mat. Močnik, učitelj v Ljubljani. Cena je listu, ki prinaša tudi podobe, prav nizka, samo 2 gld. 60 kr. na leto.

(Bauernverein.) Vedno učimo, da ni bauernverein društvo, kateremu naj človek zaupa. Ne zastonj, uni teden so v Lincu obsodili Fr. Kirchmeyerja na 7 let težke ječe. Kdo je bil ta mož? Na jezero in jezero kmetov, samih premožnih, ujelo se mu je bilo na limanice, ker je bil mož na čelu bauernvereina. Na zadnje pa ga je dobila sodnija v svoje pesti, ogoljufani kmetje pa so se obrisali za svoje težke denarje.

(Graja.) „Bauernverein“ je pri svojem zboru doli pri sv. Lenartu v slov. gor. izrekel očitno svojo grajo čez Mariborsko hranilnico. Le-ta ima denarja za šulverein, ubogim kmetom, ki so ji na dolgu, pa ne pusti krajcarja v žepu, kedar jih ima v svojih rokah. V tem pritrdimo bauernvereinu iz srca.

(Svoji k svojim.) Mestna hranilnica v Gradcu je sklenila, da daje naprej le tacim posojila, ki imajo v zemljiških knjigah nemške dolge. To jo dobro; našim ljudem, ki so še vredni zaupanja, ni treba tam prosjačiti. Vsak dobode lahko doma denarja, dokler še ima zaupanja. Drugim pa se ne daje tudi sicer posojilo, tedaj ostane dobri prošnjik doma in njegov denar ostane doma. To je torej za vse le dobro.

(Šulverein.) Podružnica nemškega šulvereina stoji v Šoštanju na slabih nogah. Pri zadnjem zboru je skorej ves doslenji odbor odložil svojo službo, češ, da je treba novih moči. No v novem času pa se slišijo tudi čudne reči o tamošnjih „stebrih nemštva“.

(Stritarjevih) zbranih spisov je že 27. zvezek izšel ter se nadaljuje v njem povest: Rosana.

(Nepričakovana smrt.) Gosp. Urban, posestnik v Vuhredu, je, kakor se nam piše, dne 7. t. m. po opravi hodil po Pohorju. Zvečer domu gredé se potoma v pričo spremljajočega ga tovariša zgrudi — mrtev. Doživel je 73 let, bil je dobra duša, izmed otrok jeden je učitelj.

(V Babincih) pri Ljutomeru so podrli staro kapelo, ter pozidali novo, ki je bila nedavno blagoslovljena. Ista se mora, kakor v Ljubljani izhajajoči „Slovenec“ naznanja, šteti med najlepše kapele na Murskem polji.

(Drznost) Bauernverein okolice Mariborske je poslal vprašanje do c. kr. višjih oblasti v Beču, je-li resnica, da se dovoli poslej baronu Alb. Rothschildu priti na cesarski dvor. Ne gledé na osebo tega juda, zdi se nam vendarle čudno, kake misli da ima ta bauernverein sam o sebi, če se popné do takega vprašanja.

(Tatvina.) V Razvanju, v Pekrah in Lembahu je bil A. Lešnik pri večih posestnikih na „šteri“ ter jim je popravljaj homote in enako konjsko pripravo. Ob enem je pa tudi jemal seboj, kedar je od njih odhajal, kar mu je prišlo pod roke. Sedaj so mu pa prišli na sled in so ga déli pod ključ.

(Stara žena.) V Malih panih na Šlezij-skem živi udova M. Drzmula, šteje že 121 let svoje dobe in je še krepkega života, duh pa ji že ponehava.

(Od lova.) Kacih 14 dni je tega, da je bil pri g. dr. Reiser-ju v Pekrah lov. Da je bil v nedeljo, to se umeje. Pri tem se je J. Robnik, posestnik na Smolniku, nastrelil in je sedaj po hudih bolečinah že tudi na tej rani umrl.

(Ubojstvo.) V Sveči, vasi Majšperske župnije, so našli une dni J. Limovška malo pred njegovo kočjo vsega v krvi. Sumi se, da ga je nekdo ubil in so vsled tega že tudi necega Mesariča odpeljali v zapor, ker je bilo znano, da sta živela v sovraštvu.

(Tožbe.) Iz Zibike se nam piše, da so v tej župniji tožbe goste. Več tacih tožeb se nam naznanja in obsodba je bila vselej na nekaj dni ječe. To vsekako ni lepo, če si sosedje dajejo grda imena ali tudi to ni lepo, če gredó potlej kar pred gosposko. Take reči poravnajo se doma, brez stroškov in brez daljših preprirov.

(Tihotapstvo.) Pri kolodvoru v Ormožu so dne 21. decembra ujeli dva tihotapca. Imela sta 46 kil tobaka ter sta ga hotela spečati pri ondašnjih prebivalcih. Neumščina!

(Kosti.) V ponedeljek, dne 13. decembra, so vojaki kopali na cesti iz Maribora proti Ptujju in našli so kosti ženske in otroka. Kakor je podoba, leže te kosti še le kacih troje

let v zemlji. Brž ko ne pride se kaki hudobiji na sled.

(Duhovske spremembe.) Č. g. Martin Meško, kaplan pri sv. Petru blizu Mariboru, dobil je župnijo sv. M. Magdalene v Kapeli.

Listič uredništva: Vsem gg. sodelovalcem „Slov. Gosp.“ izrekamo na tem mestu najtoplejo zahvalo za njih požrtvovalno pripomoč. Zavest, da se trudijo za koristi ljudstva, ki nima dobrotnikov drugih, kakor teh, ki so iz njega vzrastli, bodi jim plačilo! — G. J. R. v Šmarju: Kakor se radi potegnemo za pravico, kjer in kedar smo koli v stanu, vam pa vendar-le ne moremo ustreči, kajti nam manjka prepričanja, da je vse resnica, kar pišete o gospodu, ki je sicer na dobrem glasu. — G. K. S. na P.: Vaš dopis nam je seveda ljub, vendar mi ga moramo v pravem času imeti v rokah. V sredo ali celo v četrtek pa ni več „pravi čas“.

Javna zahvala.

gre za podporo, katero so poklonili Središki rojaki prostovoljni požarni brambi v Središču in sicer: g. dr. Iv. Dečko 10 glđ., vlč. g. Lov. Herg, kanonik stolne cerkve v Mariboru 10 fl., g. Fr. Kočevar, veliki vinski trgovec v Mariboru 20 fl., preč. g. Šinko Mat., župnik pri sv. Kungoti 5 fl. in Središčanom nepozabljivi bivši kaplan, sedaj župnik pri sv. Marku, preč. g. Mat. Slekovec 8 fl. 82 kr. Vsem blagim dobrotnikom izreka podpisano načelništvo prostovoljne požarne brambe v Središču najpristrčnišo hvalo.

Tom. Seinkovič,
načelnik.

Iv. Kolarič,
tajnik.

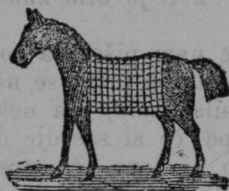
J. C. Juvančič,

posestnik vinogradov na Bizeljskem, vinotržec v Ljubljani priporoča Istrijanska in Dalmatinska črna vina, po 18 do 24 kr. in garantira za naravno barvo in vrsto. Za mešanje s kislim vinom in barvanje posebno ugaja.

Pokušnje nad 56 litrov po povzetju. 3-10

Resnica dolgo traja.
Od danes naprej in kakor dolgo zaloga seže, oddamo jako velike, debele, široke, močne

konjske odeje

Kar ne ugaja, vzame se ročno
nazaj, denar pa se povrne.

190 cm. dolge, 130 cm. široke za glđ. 1.50 komad, ravno tiste prve vrste glđ. 1.75, žolte odeje za vozove s 6 raznobarvnimi progami in robu 190 cm. dolge, 135 cm. široke, fl. 2.—, 195 cm. dolge, 135 cm. široke, dvojnato močne in debele, zlo fine glđ. 3.— komad.

● Pošiljatve proti povzetju. ●
Naslov: „Waarenhaus zur Monarchie“, Dunaj, III., Hintere Zollamtsstrasse 9/N. 1-3

Akviziterja
za zavarovanje življenja
in dohodkov
sprejme
glavni zastop banke „Slavije“
v Ljubljani.

Bukve božje v naravi.

Te bukve se dobé v prijetni besedi in snažni obliki za revnih 45 kr. s pošto vred vedno v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Vredne so svojega denarja.

Marijacejske kapljice za želodec,

izvrstne pri vseh boleznih v želodcu.

Neprekosljivo sredstvo zoper pomankanje slasti pri jedi, slab želodec, urák, smrad iz ust, vetrove, riganje, kolike, želodčni katar, zgago, pesek v mehurju, preveliko slinjenje, zlatenico, bljuvanje, glavobol, če pride iz želodca, želodčni krč, zabasanje, prenapolnjenje želodca z jedmi ali pijačo, gliste, zlezenico, jeternico in hemeroide. Cena steklenice s podukom 35 kr., dvojna steklenica 60 kr. Osrednje pošiljateljice lekarn Karla Brady v Kromerizu (Moravsko). Marijacejske kapljice niso tajno zdravilo. Obstojni deli so pri vsaki steklenici v poduku napovedani.

Prave se dobé v vseh lekarnah.

Svarjenje! Prave Marijacejske žel. kapljice se večkrat kvarjajo in ponarejajo. Znamenje, da so prave, mora vsaka steklenica v rudečem, z gornjo varstveno marko prevedenem zavitku biti in v poduku, ki je pridjan vsaki steklenici, mora še opomneno biti, da je v tiskarni H. Guseka v Kromerizu tiskan.

Prave se dobé: Aussee: lekar K. Lang; Celje: lekar J. Kupferschmied; Fürstenfeld: A. Schröckenfux; Judenburg: K. Unger; Gradec: A. Nedved. 8-52

ŽELODČEVA ESENCA

lekarna Piccoli-ja
v Ljubljani.

Ta esenca, ki se nareja po nekem receptu gosp. Dr. E. viteza Stöckla, o. kr. vladinega svetovalca in deželno-sanitetnega poročevalca za Kranjsko, je takezvana „Tinctura Rhei composita“, katere ozdravlja vse želodčeve in trebušne bolezni, odpravlja telesno zaprtje, zlato žilo itd. (glej navod, ki je vsakej steklenici pridejan). — Izdelovatelj jo pošilja v zabojčkih po 12 steklenic za 1 glđ. 36 kr., poštno stroške trpé p. t. naročniki. — Te steklenice prodajo po 15 kr. eng. lekar Rizzoli v Rudolfovem in večina lekarn na Štirskem, Koroškem, v Trstu, na Primorskem, v Istri, Dalmaciji in v Tirolih.

Na Štajarskem, Gradec: Eichler, St. Leonhardstrasse; Nedved, Murplatz; — Aussee: Lang; — Bruck ob Muri: Langer; — Celje: Kupferschmied; — Gleichenberg: Fürst; — Köflach: Bilek; — Lipnica: Russheim; — Ljubno: Filipček; — Ljutomer: Schwarz; — Maribor: Bancalari; — Ptuj: Behrbalk; — Brežice: Schnidersi; — Voitsberg: Guggenberger. 37